

Ochrana cti (zák. čís. 108/1933).

K § 6 (2) b):

Predpokladom toho, aby sa niekto vôbec mohol dovolávať dôkazu omluviteľného omylu, je, že sám bol presvedčený o pravdivosti svojho tvrdenia, ačkoľvek sa dodatočne ukázalo, že tomu takbolo na základe omylu, omluviteľnosť ktorého potom skúma súd. (Zm III 418/34 zo 16. apríla 1935.)

K § 6 (3):

Obžalovaný nejednal vo verejnom záujme, jestliže v dobe, kedy trestné pokračovanie proti hlavnému súkromnému žalobcovi bolo teprve vo štádiu vyšetrovania, vyličil v závadnej zpráve prípad tendenčne tak, ako by nemohlo byť pochybnosti, že sa hlavný súkromný žalobca dopustil trestného činu, pre ktorý je stiháný. (Zm IV 381/34 z 23. marca 1935.)

K § 9 (2, 5):

Ustanovenie § 9 (2) zák. čís. 108/1933 neplatí ani pri prestupkoch zanedbania povinnej pečlivosti. (Zm III 66/35 z 2. apríla 1935.)

K § 14 (5):

Urazený verejný úradník podal krajskému súdu trestné oznámenie na zodpovedného redaktora periodického časopisu pre prečin pomlavy tlačou a pripojil k nemu príkaz svojho nadriadeného úradu, aby na pisateľa závadného článku a na zodpovedného redaktora podal u štátneho zastupiteľstva trestné oznámenie. Takýto trestný návrh má povahu zmocnenia v smysle § 14 (5) zák. o ochrane cti. (Zm III 605/34 z 19. marca 1935.)

Štátne väzenie (zák. čís. 123/1931).

K § 1:

K udeleniu dobrodenia štátneho väzenia nestačí okolnosť, že pachateľ jednal z politických pohnútok, keď trestný čin sa javí zvlášte za zvrhiteľným. (Zm III 596/34 zo 4. marca 1935.)

Trestný poriadok.

K § 56:

Učinkovanie v smysle § 56 trp. z úradu menovaného obhájcu je obmedzené výlučne na hlavné pojednávanie a hlavným pojednávaním jeho činnosť ako obhájcu končí. Obhájca takto ustanovený pre hlavné pojednávanie nie je oprávnený podať zmätočnú sťažnosť. (Zm III 602/34 z 11. apríla 1935.)

K §§ 98, odst. 2, 180, odst. 2:

Oprávnenie obecného starostu vykonať domovú prehliadku nie je odvislé na predpisoch § 180, odst. 2 trp., ale plynie už z ustanovenia § 98, odst. 2 trp. (Zm IV 676/34 z 27. marca 1935.)

Rozhodnutí Nejv. Spr. soudu.

O náhradě nákladů místního šetření, provedeného orgánem okresní nemocenské pojišťovny v zastoupení Zemské úřadovny pro dělnické pojištění na Slovensku ve věci úrazového pojištění podle § 22 a 118 zák. čl. XIX:1909 rozhoduje příslušná okresní nemocenská pojišťovna a na odvolání přímo ministerstvo sociální péče. — Kompetence min. soc. péče jakožto odvolací instance vyplývá z toho, že § 92 zák. čl. XIX:1909 obsahově jen opakuje a pro úsek úrazového pojištění jen blíže rozvádí všeobecný předpis § 20 o ohlašovací povinnosti zaměstnavatelovi a opakuje i sankci postihující jeho zanedbání. Kompetenčního předpisu § 156 cit. zák. čl. nelze použítí, poněvadž se týká pouze pojištění nemocenského a nikoli úrazového. Stejně nelze použítí předpisu § 157, který upra-

vuje sice instanční pořad ve věcech úrazového pojištění, avšak výslovně pouze pro spory o pojistné a zařazení (§ 34 a 36). Konečně i sám § 92 svou stylisací akcentuje souvislost mezi § 20 a § 92, takže tento paragraf je jen pokračováním § 20 a kompetenční předpis § 20 platí proto i pro případ § 92. (Nález z 2. XII. 1935, č. 12.133/33.)

Povolení k přeložení veřejné lékárny uvnitř téže obce je příslušný udělovati podle § 8 nař. ministerstva vnitra č. 22.370/1883 okresní úřad. — Podle zák. čl. XIV : 1876 povoluje zřízení nových lékáren ministr vnitra, resp. po státním převratu ministerstvo veřejného zdravotnictví a tělesné výchovy, jehož působnost byla vlád. nařízením č. 187/1929 Sb. přenesena na zemské úřady. O tom, kdo povoluje přeložení lékárny na jiné místo, nemá cit. zák. čl. výslovného ustanovení (§ 131 jedná o přenesení oprávnění lékárenského na jinou osobu, nikoliv o místním přeložení lékárny), avšak v § 137 jest obsaženo zmocnění, aby bližší předpisy o zřízení, přeložení, úpravě, zařízení a revisi lékáren byly vydány cestou nařizovací. Za tím účelem vydáno bylo min. nařízení ze dne 4. června 1883 č. 22.370 R. T. č. 88 (statut o lékárnách). Předpis tento jedná v § 7 o stanovení místa nově zřízené lékárny a v §§ 8 a 9 o přemístění lékárny. Přemístění lékárny z jedné obce do druhé vyhražuje předpis ten ministerstvu vnitra, kterážto působnost po státním převratu přešla na ministerstvo veřejného zdravotnictví a tělesné výchovy, s něhož byla vládním nař. č. 187/1929 Sb. přesunuta na zemské úřady. Pokud jde o přeložení lékárny uvnitř téže obce, neobsahuje statut o lékárnách stejně přesného kompetenčního předpisu. V § 8. odst. 1. cit. nař. se praví, že tam, kde je na jednom místě více lékáren, nemůže býti lékárna ze svého tržebního obvodu svémocně jinam přemístěna bez právoplatného vrchnostenského povolení, k čemuž v odst. 2. se dodává, že v tom případě má býti také podle výše uvedeného postupováno. Poněvadž předpis tento neobsahuje bližšího kompetenčního ustanovení, jest kompetenci v tom případě vyšetřiti »podle výše uvedeného«, t. j. podle toho, jak v předchozím ustanovení § 7. určuje tento předpis kompetenci úřadů ke stanovení místa lékárny. Podle tohoto paragrafu jest ustálení místa nové lékárny, když o tom nebyly současně s povolením lékárny zvláštní dispozice učiněny, zdravotnickým opatřením, při čemž postupují orgány označené v §§ 154 a 157 se zvláštním zřetelem na tržební obvod nově zřízené lékárny, označený v žádosti o povolení podané. Podle toho jsou orgány označené v §§ 154 a 157 zák. čl. XIV : 1876 oprávněny také povolit přeložení lékárny uvnitř téže obce, a to i tehdy, když jde o přeložení lékárny mimo rámec dosavadního jejího tržebního obvodu. Úřadem, který toto opatření má učiniti v první stolici, je podle § 154 zák. čl. XIV : 1876 nyní okresní úřad. (Nález z 3. XII. 1935, č. 19.941/35.)

Příspěvek k udržování vodního díla rozvrhuje se podle ustanovení § 40. vodního zákona (zák. čl. XXIII : 1885), na jednotlivé uživatele podle poměru užítku. — Úřad musí si tedy předem zjistiti a zhodnotiti výhody každého jednotlivého účastníka vodního díla a poměr těchto výhod určití za klíč k dalšímu rozvrhování udržovacích nákladů, t. j. podle tohoto poměru rozdělití úměrně tyto náklady na každého jednotlivého uživatele. Otázka, jaké vícenáklady vzejdou novým užíváním, zůstává při tom mimo úvahu. (Nález ze 4. XII. 1935, č. 19.964/35.)

Útraty ošetřování v nemocnici a léčebném ústavě, jakož i útraty dopravy jsou podle § 7 zák. čl. XXI : 1898 povinni nésti příbuzní ošetřovanovy jen tehdy, je-li ošetřovanec chudý. — Jinak nese tyto útraty ošetřovanec sám nebo příslušná nemocenská či bratrská pokladna podle § 6 cit. zák. článku. (Nález ze 6. XII. 1935, č. 20.009/35.)

Ustanovení § 36, odst. 8. zák. čl. I : 1890 o přispívání k rekonstrukci resp. k udržování cesty v naturálních plněních není vůbec dotčeno ustanovením § 39. zákona č. 329/1921. — Toto ustanovení týká se naturálního plnění obyvatelů a poplatníků pro potřebu obce. Naproti to-

mu v § 36 odst. 8 zák. čl. I: 1890 se klade zvláštní váha na to, aby přispěvek na cestu se strany interestentů mohl se díti podle možnosti in natura. Jde tu tedy o úpravu, jež má význam pro přispívatele cesty, jimiž mohou býti ovšem i obce, nikoli však o vztah mezi obcí, která je přispívatelem na cestu, a jejími občany. Upravuje tedy § 36 odst. 8 zák. čl. I: 1890 zcela jinou látku nežli § 39 zák. čís. 329/1921 a nemohlo tedy býti citované ustanovení zák. čl. I: 1890 zrušeno zákonem č. 329/1921. (Nález ze 6. XII. 1935, č. 19.980/35.)

Předpokladem pro odnětí živnostenského oprávnění podle § 230 odst. 1. lit. a) zákona č. 259/1924 jest, že živnostník byl opětovně potrestán pro přestoupení předpisů, které se vztahují na provozování jeho živnosti. Potrestání dřívější nemusí se však týkati téhož přestupku. (Nález z 10. XII. 1935, č. 20.113/35.)

Služební poměr městského zvěrolékaře v Lučenci je veřejnoprávní. — Předpisy organizačního statutu města Lučence z 1. III. 1899 (schváleného municipálním výborem župy novohradské dne 30. května 1899, č. 79), které se týkají právních poměrů městského zvěrolékaře (§ 78 a 151), neoznačují služební poměr tohoto městského zaměstnance za soukromoprávní nebo smluvní. Dlužno proto souditi, že služební poměr městského zvěrolékaře stejně jako ostatních městských úředníků má charakter služebního poměru veřejnoprávního. To plyne i z toho, že služební požitky tohoto zaměstnance byly upraveny podle zákona platového č. 103/1926. (Nález ze 14. XII. 1935, č. 20.111/35.)

Státní úředníci býv. státu uherského na území dnešního Slovenska mají podle § 6. zákona č. 269/1920 nárok na odpočivné požitky jen tehdy, podali-li žádost za své trvalé ustanovení do 30. června 1920 u ministra splnomocněného pro správu Slovenska. — Jde o zásadu, vyslovenou již v nálezech Boh. A. 2691/23 a 3483/24; podání žádosti o trvalé ustanovení u jiného úřadu, nežli u ministra splnomocněného, nárok na odpočivné požitky nezakládá. (Nález ze 14. XII. 1935, č. 20.226/35.)

Rozhodnutí ministerstva vnitra o tom, že určitá osoba neztratila československého státního občanství podle § 31 zák. čl. L: 1879, není způsobilé zasáhnouti do práv obce, jež se brání proti domovské příslušnosti dotčené osoby, a nemůže proto býti touto obcí naříkano stížností u nejv. spr. soudu. — (Nález ze 16. XII. 1935, č. 20.143/35.)

Úřad, schvalující zřízení nové pobočky třídy na církevní škole, je oprávněn požadovati podle § 11 zák. čl. XXXVIII: 1868, aby se církev, která školu udržuje, sama zavázala, že se o náklady potřebné na novou pobočku postará. — Případný závazek třetí osoby, i kdyby to byla politická obec, nezakládá povinnost úřadu schválení pro novou pobočku udělit. (Nález z 18. XII. 1935, č. 20.282/35.)

Vládní nařízení č. 8/1928 zrušilo podle svého § 135 ustanovení zák. čl. XX: 1901 toliko se zřetelem k předpisům, jichž se vládní nařízení vůbec týká vzhledem k § 1 nařízení. — Pro jiné případy nebyly předpisy zák. čl. XX: 1901 zrušeny. (Nález z 19. XII. 1935, č. 20.299/35.)

Městští strážníci v Nových Zámcích mají podle městského organizačního statutu, schváleného okresním výborem dne 3. února 1926, č. 7792/1925, nárok na výhody stanovené v zákoně č. 230/1922 resp. v nařízení č. 295/1922 pro členy sboru státní stráže bezpečnosti. — V § 1 městského organizačního statutu jsou systemisováni městští zaměstnanci rozdělení na úředníky, podúředníky a zřizence a v kategorii zřizenců jsou zaříděni: 1. 7 městských úředních sluhů, 2. 20 strážníků. Pod lit. F je 9 strážníků a 6 městských sluhů zařazeno do 1. stupně podle škály, stanovené pro státní zřizence, a mohou postoupiti vždy až do 13. stupně. Dále se tam praví, »že všichni městští úředníci a zaměstnanci, jmenování pod lit. A—F na základě vtřídění úplně podle normy státní, obdrží právě tytéž stálé požitky a přídatky a postoupí tak, jako to na ten čas i v budouc-

nosti bude platné vždy pro státní zaměstnance«. V § 85. statutu se pod nadpisem »Zřízení« stanoví: Zřízení přijímá městská rada. Ohledně postupu, míry požitků, započítání služební doby pro městské zřízení platí analogicky předpisy, platné pro zřízence ve státní službě.

Z těchto předpisů je vidno, že při rozřídění městských zaměstnanců bylo vzorem rozřídění zaměstnanců, jaké je provedeno v oboru služby státní. Služební pragmatika zaměstnanců státních č. 15/1914 ř. z. rozoznává jednak úředníky (hlava první), jednak sluhy (hlava druhá). Název »sluha« byl zákonem č. 251/1921 Sb. nahrazen pojmenováním »zřízence«. Sluhy (zřízenci) ve smyslu služ. pragmatiky jsou podle ustanovení čl. IV. odst. 2 této služ. pragm. všichni státní zaměstnanci, spadající podle čl. 2. zák. čís. 204/1908 ř. z. do kategorie služebnictva (podúředníci a sluhové). Podle odst. 3. téhož čl. IV. neplatí však pro mužstvo uniformované stráže bezpečnosti a některé jiné policejní a dozorcí orgány všechny předpisy obsažené v hlavě druhé služební pragmatiky, nýbrž jen předpisy 3. oddílu této hlavy; jinak zůstaly v platnosti zvláštní pro ně vydané předpisy. Tím však neměla být vytvořena nová od stát. služebnictva zcela oddělená kategorie státních zaměstnanců, nýbrž — jak plyne z důvodové zprávy státně zaměstnaneckého výboru poslanecké sněmovny k čl. IV. služeb. pragmatiky (č. tisku 1364/XXI. zasedání 1912), — šlo jen o přizpůsobení právní úpravy zvláštní povaze služby mužstva stráže bezpečnosti při současném zachování výhod, kterých služební pragmatikou se mělo dostati »ostatním státním zřízencům« najmě i výhod po stránce požitkové. Podle čl. II. z. č. 204/1908 ř. z. spadají do kategorie služebnictva také členové uniformované stráže bezpečnosti, náležející do stavu mužstva. V úpravě služebních poměrů příslušníků sborů stráže bezpečnosti zákonem č. 230/1922 Sb. bylo v § 2 stanoveno, že předpisy o služeb. poměru členů sborů stráže bezpečnosti, pokud předpisy ty nejsou obsaženy ve služební pragmatice stát. úředníků a zřízenců č. 15/1914 ř. z. upraví se nařízením. V § 3 pak členům sboru stráže bezpečnosti přiznán kromě požitků, stanovených obecnými předpisy pro zaměstnance dotčené skupiny (kategorie) také do pensijní základny započítatelný přídavek strážní. Určení roční výše tohoto přídavku stejně jako zavedení a určení výše přídavku hodnostního ponecháno nařízení, ke stanovení dalších přídavků, odůvodněných výkonem služby, zmocněn ministr vnitř v dohodě s ministrem financí. Ve vl. nař. čís. 295/1922 Sb. vydaném k provedení zákona č. 230/1922 Sb. rozdělení příslušníci sborů stráže bezpečnosti v § 6. na úředníky a gážisty mimo hodnostní třídy a stanoveno, že v mezích zákona č. 230/1922 Sb. a předpisů na základě tohoto zákona vydaných platí pro úředníky sborů stráže bezpečnosti obecné předpisy o stát. úřednících a že pro gážisty mimo hodnostní třídy v týchže mezích platí obecné předpisy o státních zřízencích a podúřednících (§ 10.). Podle § 10. téhož vl. nař. se pak gážisté mimo hodnostní třídy u sboru uniformované stráže bezpečnosti dělí na: strážníky, nadstrážníky, obvod. inspektory II. třídy a obvodové inspektory I. tř. Pro strážníky platí v mezích tohoto nařízení obecné předpisy o státních zřízencích, pro ostatní gážisty mimo hodnostní třídy v týchže mezích platí obecné předpisy pro státní podúředníky. Zákon platový č. 103/1926 Sb. v díle II. jedná o zřízencích, aniž pojem zřízence ve státní službě nově stanoví; nenastala tedy za účinnosti platového zákona v tom směru žádná změna. V tomto díle II. jsou zahrnuti také podúředníci (arg. § 33.). O příslušnicích sborů stráže bezpečnosti se platový zákon zmiňuje zvláště pouze v § 148 při úpravě otázky služebních a osobních přídavků. Z celé této právní úpravy tedy plyne, že v oboru služby státní spadá mužstvo uniformované stráže bezpečnosti aspoň z části také do kategorie zřízenců (podle dřívější terminologie do kategorie sluhů). Nelze proto z pouhé skutečnosti, že v městském organizačním statutu jsou městští strážníci ve společné kategorii s městskými sluhy, nic vytěžiti pro stanovisko, že by městští strážníci neměli být účastni výhod stanovených pro členy sboru státní stráže bezpečnosti, kdyžť mužstvo uniformované stráže bezpečnosti spadá částečně rovněž do kategorie zřízenců. (Nález z 19. XII. 1935, č. 20.295/35.)

Podle stavebního statutu II. býv. župy Gemer-malohontské, potvrzeného býv. uh. ministrem vnitra dne 12. února 1898, č. 8.654/1898-V. — předchází povolení stavebnímu povolení parcelační, které působí in rem. — V § 10. statutu se stanoví, jaký minimální rozsah má mít stavební pozemek. V dalším § 11 se předpisuje, že obytné budovy mají býti zpravidla zřízeny na uliční stavební čáře a v odst. 3 téhož paragrafu se stanoví, že za účelem regulování ulic třeba určit uliční a stavební čáru. Podle § 2 odst. 1. a) statutu mají pak býtí v situačním plánu, ježž nutno přiložit k žádosti o stavební povolení, vyznačeny ulice a cesty před budovou. Z těchto ustanovení plyne, že stavební statut II. župy Gemer-malohontské právě tak jako jiné stavební řády předpokládá, že žádosti o stavební povolení bude předcházeti řízení o rozdělení pozemků, v kterém se určí nejenom jednotlivá staveniště, nýbrž i plochy pro veřejná prostranství a čáry uliční. Parcelace pozemků je svou povahou aktem, směřujícím in rem, takže schválené rozdělení pozemků nemá významu pouze pro toho, kdo žádost o parcelaci podal, nýbrž — dokud nedojde k platné změně parcelace — pro každého budoucího majitele dotyčné pozemkové plochy. To plyne z úvahy, že parcelace má za účel, jak to stanoví i stavební statut II. župy Gemer-malohontské, aby byla vyměřena staveniště a určeny plochy pro ulice. Nebylo by lze vůbec pochopiti, proč by ten, kdo hodlá podniknouti stavbu v rámci směrníc parcelace pro určité území schválené, musil znovu se o rozdělení pozemků ucházeti, neboť osoba stavebníkova je v této relaci, ve které jde jediné o určení objektivních směrníc pro budoucí zastavění plochy pozemkové, bez významu. (Nález z 20. XII. 1935, č. 18.094/35.)

Proti stanovení ochranného pásma pro minerální a léčivé prameny lze podati námitky jen ve lhůtě § 163 zák. čl. XXIII : 1885 (vodního zákona). — Právní podklad pro stanovení ochranného pásma pro minerální a léčivé prameny hledati sluší v ustanovení § 16 zák. čl. XXIII : 1885, jenž stanoví, že takové místním poměrům odpovídající ochranné pásmo stanoví ministr zemědělství vylučně odborné znalce a veškeré zájemníky. V ochranném pásmu mohou třetí osoby prováděti vykopávky a vrty jen se svolením báňského kapitanátu (§ 157 posl. odst. cit. zák.). Nařízením býv. uh. ministra orby, průmyslu a obchodu č. 45.689/1885 (Rendeletek Tára č. 278 ex 1885) bylo pak stanoveno, jak žádost o určení ochranného pásma pro minerální a léčivé prameny má býtí instruována (§ 41), dále že žádost taková má býtí zaslána příslušnému báňskému kapitanátu (§ 42 cit. nař.), jenž má pak postupovati ve smyslu zákona vodního a podle §§ 3 až 32 tohoto nařízení, tedy i podle § 10 tohoto nařízení, kde se stanoví, že úřad má plán spolu s poznámkami znalců po 30 dnů vyložití k veřejnému nahlédnutí a vyzumětí interesenty vyhláškou s výzvou, aby svoje případné námitky proti zamýšlenému projektu podali v době vyložení k veřejnému nahlédnutí písemně nebo při jednání ústně, ježto by v opačném případě se vydalo rozhodnutí bez dalšího jejich slyšení. Z těchto ustanovení je zřejmo, že stanovení ochranného pásma pro minerální a léčivé prameny je věcí vodoprávní a že řízení jest prováděti podle předpisů zákona vodního, tedy i podle § 163 cit. zák., jenž k podání námitek proti projektu stanoví lhůtu, a to tak, že námitky mohou býtí podány po 30 denní dobu vyložení projektu nebo nejpozději při ústním jednání. Na námitky později přenesené pak stanoví cit. zák. v § 163 posl. odst. praeklusi. Stanoví-li tedy vodní zákon pro podávání námitek proti projektu lhůtu se sankcí, že k opožděným námitkám nebude přihlíženo, pak nemá úřad povinnosti, aby k žádosti interesentů prodlužoval preklusivní lhůtu stanovenou k podání námitek, resp. aby o námitkách podaných po uplynutí oné preklusivní lhůty meritorně jednal, pokud by ovšem nešlo o případ, že by strana uplatňovala nárok na navrácení v předešlý stav za podmínek stanovených v §§ 84. a 85. vládního nařízení č. 8/1928 Sb. (Nález z 21. XII. 1935, č. 20.374/35.)